

2017 NOV 02.

Átvette:.....

BUDAPEST FŐVÁROS XV. KERÜLETI
ÖNKORMÁNYZAT
ALPOLGÁRMESTER

Ikt.sz.: 2/46-31/2017
2/117-256 /2017.

Hiv. sz.: 5/89 - 138/2017

Ülés ideje: 2017. november 7.

(Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főo.)

Sürgősséggel az SZMSZ 38. § (1) bekezdése alapján

E L Ő T E R J E S Z T É S

a XV. kerületi Egészségügyi Intézmény névhasználatáról

Tisztelt Képviselő-testület!

A XV. kerületi Egészségügyi Intézmény (1153 Bp. Rákos út 77/b) ez idáig nem rendelkezett olyan elnevezéssel, amellyel méltó emléket állíthatna egy, a kerületünkben élt, az egészségügy területén dolgozott, közmegbecsülésnek örvendő személyének, illetve méltó módon fejezné ki az intézmény szakmai tekintélyét.

Az Egészségügyi Intézmény korábban kérte és javasolta, hogy az Egészségügyi Intézmény dr. Vass László nevét vehesse fel.

Dr. Vass László (1902 – 1992) 1914-től haláláig rákospalotai lakos volt, háza a Bocskai utcában állt. 1931-ben a Szociálpolitikai Intézettel társulva tüdőgondozót létesített Rákospalotán, amelynek orvosa volt egészen 1950-ig, 1956-tól pedig főorvosa lett. 1950-1956 között az újpesti Tüdőgondozó Intézetben dolgozott. Megszervezte az akkor egyedül korszerűnek számító Röntgen Ernyősűrő Állomást, melyre később az egészségügyi kormányzat a tüdőrák szűrést alapozta.

1927-től folyamatosan gyermekorvosként is működött. Rákospalotán mindenki „Vasslacibácsijaként” ismerték, mert mindig és mindenkihez kedves és barátságos volt, mindig készen állt segíteni a hozzáfordulókon. Magas szintű szakmai tudásával számos beteget gyógyított meg, akik a mai napig is hálával gondolnak rá.(1.melléklet)

1975-ben, nyugdíjba vonulásakor a Munka Érdemrend ezüst fokozatával tüntették ki. 1998. október 23-án posztumusz Díszpolgári címet adományozott számára a Képviselő-testület.

A kiemelkedő szakmai tevékenységére, valamint a helytörténeti emlékek méltó megőrzésére való tekintettel javaslom, hogy a Rákos úton működő Egészségügyi Intézmény (szakrendelő), 2018. január 1-től dr. Vass László Egészségügyi Intézmény nevével viselje. A névhasználatnak nincs törvényes akadálya. Dr. Vass László fia, ifj. dr. Vass László hozzájárult a névviseléshez.

Az előterjesztés sürgősségét az indokolja, hogy 2017. október 31-én a XV. kerületi Egészségügyi Intézményben, a jelenlegi épületfelújítás kooperációs értekezletén elhangozottak szerint, a szakrendelő bejáratához designelemként egy pengefal készül,

amelyben kívánják az intézmény elnevezését bevéteni. Ahhoz, hogy ez a felirat határidőben elkészüljön szükséges a névhasználatról sürgősen dönteni.

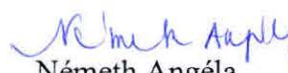
Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 3. pontja szerint

A helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:

3. a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése;

Kérem a tisztelt Képviselő-testületet, hogy támogassa a határozati javaslatokat!

Budapest, 2017. november „2”

Németh Angéla
alpolgármester

Mellékletek:

1. dr. Vass László emlékezete

1. **Témafelelős:** Népjóléti és Intézményfelügyeleti Főosztály.....

2. **Egyeztetésre megküldve:** Közgazdasági Főosztály.....

2017. november „2”

3. **Bizottságok:** PTB ESZB VKB KKB JÜB KÉB

4.

5. **Jegyzői láttamozás:** 2017. november hó „22” nap **Aláírás:** .....

6. **Meghívandók:** ifj. dr. Vass László

7. **Az előterjesztést kapiák:** -

Határozati javaslat:

A Képviselő-testület úgy dönt, hogy

(1) 2017. január 1-jétől a XV. kerületi Egészségügyi Intézmény elnevezése dr. Vass László Egészségügyi Intézmény.

Határidő: 2017. november 7.

Felelős: polgármester

(2) felkéri a polgármestert, hogy intézkedjen az Egészségügyi Intézmény alapító okiratának módosításáról.

Határidő: 2017. november 30.

Felelős: polgármester

Képviselői Csoportnak
leadva:
2017 NOV. 02.
Átvette:.....

..... Csoport
felülvizsgálatra érkezett:.....
2017 NOV. 02.

.....hó .....-n

A döntés alapjául szolgáló jogszabályhely:

- 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 13. § (1) bekezdés 3. pontja.

A határozatok elfogadásához egyszerű szavazattöbbség szükséges!

Az Úr 2006. esztendejének egy eseménytelen napján korosodó hölgy állít meg a Flór Ferenc Kórház – munkahelyem – lépcsőházában: „Kedves, Ön nem rokona véletlenül a rákospalotai Vass doktornak?” „De, a fia vagyok” felelem meglepve. „Fantasztikus” – mondja Ő – „pontosan ugyanolyan a mosolya!”. Elszégyellem magam – ilyen kincset hordozok és mégis talán túl ritkán mosolygok? Pedig ... az ismeretlen Hölgy bizonyosan Édesapánk, Rákospalota mindenki Vass Laci Bácsi-jának időskori, az élet megharcolt gondjai mellett is jellemző mosolyának emlékét őrizte.

Édesapánk, Vass dr., Vass Laci Bácsi, a Vasslaci – kinek hogyan – 1902-ben született a Felvidéken. Nagyon szerény körülmények között, szülei erőfeszítéseit is tisztelve 1927-ben szerzett orvos doktori diplomát a Pázmány Péter Tudomány Egyetemen. Közben 1919-ben politikai vihar – a kommün. Bátyjából, Lajos bácsiból a szülők jogászt neveltek. A később sokszor kritizált „Vass makacsság” génjei már itt is működtek. Egészen az egyetemi évek végéig minden visszaemlékezését a szegénységgel kapcsolatos élmények jellemzik: „Búcsúkor kaptunk anyánktól 20-20 fillért azzal, hogy vegyetek meg mindent, és 30 fillért hozzatok haza!”; azt is mondani szokta „Eladom az inget, veszek rajta szappant, oszt kimosom.” Az iskolában – Vérmező, Tabán, később Újpest – nem szerzett barátot, hiszen mindenki gazdagabb volt. Bár aktív orvos korában már nem nélkülöztünk, a szegények szolgálata, a szegénység enyhítése, egészében az anyagiakhoz való sajátos viszonya talán ettől a leckétől vált evangéliumivá. Soha semmit nem tett csupán csak azért, hogy gazdagabb legyen. A családon belüli szeretet később is sok forintot pótol. Benne volt ez is az Ő mosolyában? Bizonyára.

A 1930-as évek az orvosi gyakorlat kezdetét és a családalapítást hozták. Tábláját a frissen épült házra Lajos bátyja tetette fel – első hívása így váratlanul tragikus öngyilkosság áldozata volt. Az orvosi névtábla alapján hívták ugyanis. Öngyilkos beteg a néphiedelem szerint szerencsés jövőt sejtetett – számára a valóság azonban a teherben lévő menthetetlen áldozat életének tragikumuma volt. Szomorkás ránc a mosolyban mindjárt az első önálló szakmai esemény után?

Hosszú fizetés nélküli tanuló évek alatt sajátította el a szakma alapjait – a már működő praxis ehhez nem csupán anyagi háttérrel, de hihetetlen tapasztalatgyűjtés lehetőségét is nyújtotta.

Ekkor következett a II. világháború kora. Orvosnak, embernek maradni, elveket vallani, azokban kitartani. Különbség nélküli önfeláldozó, sőt családja életét is tragédiával fenyegető tettek sora: újszülött zsidó gyermek kimentése a gettóból, elsötétítés alatt telefonhívásra gyermek „továbbtátása” és nyugtatása a hosszú menekülés útján – mindez a Rákos út sarkán, az utcán. Pap barátja mesélte: a Mártírok úti Hadikórházban légiriadó miatt a sérült katonákat a biztonságot jelentő pincébe szállították, egy kivétellel. Ő az emeleten feküdt, halálán volt, nagyon félt és már rá idő nem jutott. „Tudod” – mondta a tanúságtevő 45 évvel később, amikor Amerikában talákoztam vele – „Apád ott maradt az emeleten a haldokló katona mellett, hogy társa legyen a bombatámadás végéig. Túléltek”. "Amit egynek a legkisebbek közül tesztek, nekem tettétek" (Mt 25,40). Benne volt a mosolyában ez is, nem csupán a szegénység tisztasága?

A kommunizmus diktatúrája lett a következő fejezet. Egy életen át mélyen hívő keresztényként mi sem volt természetesebb, mint a Feszület az orvosi rendelő ajtaja felett. Ma is ugyanott függ, bár a fal már nem rendelő fala. Tudom, hogy emberséggel gyógyított üldözött kommunistát, nyilas párttagokat, gazdagot, szegényt, hívőt, hitetlent. Amikor az üldözöttből üldöző vált, felszólították a nyilasok autója leadására, ami nélkül munkája ellehetetlenült. A kommunizmus az ominózus Feszület eltávolítását rendelte el. „Majd ha a koldusok nem a templom, hanem a pártház lépcsőjén kéregetnek, leveszem” - mondta. A jelkép, innentől inkább bizonyíték – maradt. Része a mosolynak ez a kemény elvszerűség is?

Magánorvosként gyermekgyógyász volt, állami hivatala a rákospalotai, az újpesti majd ismét a rákospalotai Tüdőgondozóba szőlította. A tbc elleni küzdelem a „Morbus Hungaricus” országában önfegyelmet, lemondást, áldozatot követelt. Még az 50-es években is a tuberkulózis mai mindennapjaink rákbetegségeihez hasonló rémületet keltő kór volt. Megtervezte, megszervezte, felépítette a rákospalotai Ernyőkép Szűrő Állomást, ami azidő tájt a tbc elleni küzdelem legfontosabb eszköze volt. Az állomás ma is szolgálja Rákospalota lakóit. Folyamatosan tanult és képezte magát, hogy a kicsiny mellkas ernyőképek értékelésében ne tévedjen. Mai tudásommal már felismerem, hogy tudatos minőségbiztosító tevékenységet épített a betegség-felismerés napi gyakorlatába. Mint említettem, magán gyakorlatában

gyermekgyógyász volt. Könnyen belátható, milyen gondosságot, fegyelmet és önfegyelmet követelt a gyermek-praxis fenntartása, az anyák bizalmának megőrzése egy olyan orvostól, aki a nap egyéb szakaszában súlyosan fertőző betegekkel foglalkozott. „Legalább biztosan látják a hatóságok, hogy állami betegeket nem kezelek itthon! Aligha hoznának hozzám még egyszer gyermeket, ha tbc-s betegekkel lenne tele a magánrendelőm! „– mondta mindig. Értik ezt még a ma orvosai? Kézmosásának tisztasága Semmelweis tanításán alapult, még adóügyben sem vált soha pilátusivá! Fegyelem, tisztaság – segítettek vajon abban, hogy a mosoly változatlan maradjon?

Nyugdíjazásakor 1975-ben munkásságát a Munka Érdemrend ezüst fokozatával ismerték el. Számára ez igen nagy értéket képviselt. Úgy értelmezte, hogy onnan ismerték el élete munkáját, ahol az Életről, a Világról homlok egyenest mást vallottak, mint Ő. Nem lebecsülte tehát a „kommunista” kitüntetést, hanem még inkább megbecsülte. Részévé vált ez is az öregedő mosolynak?

Sok szó esik manapság a toleranciáról. Édesapánk hivatásának mindent alárendelt az életében – ez tolerancia mások bajával, erőszakosságával szemben is. De tolerálható-e ez a környezet részéről? A „szent Mások”-ért élt élet hogyan viselhető a közvetlen társak részéről? Hitvesét, gyermekei Édesanyját, Édesanyánkat tragikusan korán vesztette el. Nehéz, vérzivataros időben, 1957-ben. Ezt követően haláláig – értünk, betegeiért - egyedül élt. Így hálálta meg azt az alkalmazkodást, amit Feleségétől – sajnos csak rövid ideig, de sokszoros mértékben kapott. Alkalmazkodó volt a mosolya?

Íróasztal fiókjai beteg kartonok ezreit tartalmazzák. A családnevek más számára követhetetlenül az anyai ágon kapcsolódnak a kartonokon – ahogyan az élet ezt a gyermekorvos, az anyák tanácsadója számára természetessé tette. A kartonok tartalma minden bizonnyal megannyi elemző, újraértékelő döntés – és ezek eredménye. Sokat vívódott idős korában szakmai és személyes döntésein, újra és újraértékelte személyes felelősségét az eseményekben. Röviddel halála előtt összefoglalta mindazt, amiért hite szerint köszönettel és hálával tartozott: kifejezte háláját Szüleiért, Hivatásáért, Hitveséért, Életéért, Gyermekeiért, a családba került „új” rokonokért (Vejek, Menyek), Unokáiért – megbocsátást kért Mindannyiunktól és megbocsátott Mindenkinek. Ez az örök, kemény, makacs, megtisztító lelkiismeret vizsgálat is érlelte mosolyát.

Ja, és a mosoly, az öröm mosolya: ahogyan örült minden megszületett gyermeknek, az élet apró, visszahozhatatlan örömteli pillanatainak. Gyermekkorom emléke: egy szobában aludtam Vele egyetemista koromban. Már néha nehezebb esett éjjel felkelni, ha beteghez hívták. De a beteg többnyire gyermek volt, aki bizonyára szenvedett. És őt idegesen megvizsgálni, ellátni nem lehet. Hogy a szülők talán értelmetlenül hívták éji órán? Hogy a baj nem is akkor kezdődött? Hogy nem is volt akkora? Ezek nem megválaszolható kérdések – de a beteg gyermeknél nem lehet fáradt és ideges az orvos. Ezért, hogy idegessége, melyet a hívás, ébresztés ténye váltott ki oldódjék, hangosan énekelt és füttyült. Ez a dalos „csinált” jókedv vált valósággá, mire a beteghez ért. Én pedig: felébredtem a bizony hamis, de igen fontos énekhangra és füttyszóra csaknem minden éjszaka. Lehet ugye, az őszinte mosolyt „előkészíteni” is?

Megváltoztathatatlan hite legnagyobb ajándéka a boldog halál volt. Távozása – mint fizikailag létező személyé – ma is elviselhetetlen, az öröklétet azonban röviddel halála előtt megérezte, sőt számunkra ezen élmény egy sugarát vissza is tükrözte. Gyertyaszentelő Boldogasszony Ünnepére virradóan, a Nagy Kilenceddel is megerősített dolgos nehéz életének utolsó lépéseként hitünk szerint a Szűzanya hívó szavára lépett az Örökkévalóságba.

Dr. Vass László, aki 1914. óta volt rákospalotai lakos, 1934-50 között, majd 1956-1975-ig gyógyította a tbc-betegeket, végig dolgozott a kerület gyermekeinek egészségéért 1998. október 23-án poszthumusz díszpolgári címet kapott.

Mosolya külsőleg talán örökölhető, lényege, valós tartalma azonban, ami a gének dolgavégeztével hitből, szeretetből, munkából, becsületből vált utolérhetetlenné, mégis csak az Övé. Rákospalota Vass Laci Bácsijáé.

(Sajátkezű feljegyzések, emlékek, beszélgetések alapján összeállította, fogalmazta, leírta ifj. dr. Vass László)